

פוליטיקה ישראלית

פתיח

ריקנות

בשנה האחרונה ראויאר ספרים רבים. העוסקים בחוויה הפוליטית הישראלית. האופייני לרובם הוא הריקנות מאידאול ומערכים כלשהם. את דור האבות והמייסדים בפוליטיקה הישראלית החליף דור הבנים והממשיכים. דור של קארייריסטים. עירום מערכים.

סימפטום הסופרמרקט האידאולוגי של תנועת העבודה התפשט במהלך חמש שנות שילטון הליכוד ולוקים בו היום כל הורמים הפוליטיים בישראל. החל מהקיבוץ הארצי ומייצגו "ח"כ אימרי רון, וכלה ביוני הליכוד.

מנהיג המערך שמעון פרס הוא הסמל היציג של דור הממשיכים הקארייריסטי. דור שעוצמת השילטון הוא עניינו האחד והיחיד. את שא הריקנות והוסריהערכים, במהלך השנים האחרונות. מייצג המיני

מרקט האידאולוגי של תנועת ד"ש ומני היגיה-מיסדיה. הפרופסור יגאל ירון והפרופסור אמנון רובינשטיין.

אין ספק, כי הידרדרות הערכים והתאפסותם בחברה הישראלית. הוא תולדה ישירה של רעיון הממלכתיות שלו הטיף דויד בן-גוריון בשנות המדינה הראשונה. רעיון ששחק את מעט הערכים שהיו בפוליטיקה הישראלית. ושהביא בסופו של דבר לשילטון הפופולוסי נוסח מנחם בגין, דוד לוי ואריק שרון. פופוליוזם זה עצר את הדמוקרטיה הישראלית והחל לדרדרה לרמה של מדינה נוסח העולם השלישי. הנוקטת לאב-שילט שיספק את יצר ההמון. שקולו כקול שדי.

כמה מהמפרים העוסקים בפוליטיקה הישראלית. שראויאר באחרונה, והמעידים

השקפה פוליטית, שנועדה לטפח את יצריו וצרכיו של "האדם הקטן", השקפה העושה כל שבירה להתעלמות מגישות בעלות נימה אינטלקטואלית כלשהי. המהווה לכך עשה מנחם בגין במערכת הבחירות האחרונה. כאשר ביטל את אנשי הרוח באסיפות הבחירות שלו.

החוויה הישראלית

חיוכיו של שמעון פרס

השנה האחרונה החזירה את הפוליטיקה הישראלית, את המילחמה ואת השפעותיה אל החברה לקיטוניהם של המשוררים הישראלים. שירו של נתן זך, שפורסם בסוף השבוע הראשון למילחמת-הלבנון. ושיריהם של מאיר ויזלטיר ודליה רביקוביץ על המילחמה. שבו והזכירו את כוונה מעורבותם של המשוררים בחיים הישראלים. את הפריצה הגדולה מכל המשוררים בהתייחסות של אישירות לפוליטיקאים. עשה השנה המשורר אהרון שבתאי, במסגרת הפואמה שלו הרוצאה הראשונה שראתה אור בכתבי-העת עכשיו (חוברת 46).

באחד מפרקי הפואמה. הנושא את הכותרת חיוכיו של שמעון פרס (ראה: גלופה).

63	לא רוצה	הכוס משמן את עצמו
64	חיוך!	אך כדי להדור לתחת
65	תן לי זץ בראש!	לחדור לתחת
66	תן לי זץ בראש!	לחדור לתחת
67	תן לי זץ בראש!	לחדור לתחת
68	תן לי זץ בראש!	לחדור לתחת
69	תן לי זץ בראש!	לחדור לתחת

שירו של המשורר אהרון שבתאי על שמעון פרס לא רוצה חיוך, תן לי זץ בראש!

בוחן שבתאי את התחושה הפיטית, שמשרה עליו מנהיג המערך. תחושה שבאה מן הסתם. מניסיונותיו של פרס להסתופף בשנים האחרונות בצילם של כמה מאנשי-הרוח במדינה (עמוס עוז, א"ב יהושע ואיר הורוביץ).

אינספק כי חיוכיו של שמעון פרס הם בבחינת הבעת-דיעה ברורה של אישירות על איש-הפוליטיקה החידלון הערכי. השיר מובא כאן במלואו:

על התפררותה האידאולוגית של הפוליה טיקה הישראלית. נסקרים במדור זה.

מונוגרפיה

ה"אלטרנטיבה"

לא ברור מה הביא עיתונאי ותיק כמתי ג'ון לחבר את המונוגרפיה פרס. המור כירה - להבדיל - את המונוגרפיה סטאלין של הטרוצקיסט יצחק דויטשר, שבא לקלל את סטאלין ונמצא מברך. השוני בין גולן לדויטשר הוא בכך. שגולן בא לברך ונמצא מקלל.

פרס הוא מונוגרפיה אפורה על איש אפור. איש-ביצוע החותר לצבוע את עצמו בצבעים של אישירות נעלה ערכים. חיו של פרס. כפי שעולים מתוך מונוגרפיה

פרס רבין שלוש התמודדויות - וערכים אין

זו. מציגים דמות רדודה של אדם. העוסק כל חייו בריכוז פוליטי. בהשתפלות לפני גדולים והתנשאות מעל לקטנים. תולדותיו חיו מהווים מראה לשקיעתה של תנועת העבודה הישראלית והפיכתה למיפלגת שילטון מנוונת ולמיפלגת אפוזיציה מנוונת לאיפחות.

כבר בפרק-הפתיחה. נעורים, שואף גולן להעניק לשמעון פרס הילה של איש-ביטחון. בקיבוץ אלומות. הילה זו שדופה למדי. שהרי בעת שבה החל פרס כעסקני צ"ק ביטחוני. בראשית שנות ה-20 לחייו. האמנו בני-דורו בפלמ"ח. או שלחמו במסגרת הבריגדה היהודית באירופה (שזניה, רעייתו של פרס. התגייסה טרם גישהויה לצבא הבריטי, בעוד ששמעון פתח בקאריירה העסקנית שלו). גולן, המזכיר בכמה מפרקי הספר תשדירי-שירות של המערך במהלך מערכת-הבחירות, שב ומזכיר לקורא/בוחר פוטנציאלי כי: "יחד עם עוד אחר-עשר מכיו עובדי המטה, עלה פרס אל גג הבית האדום, נשבע אמונים לצה"ל, קיבל כרטיס מגוייס כמספר 45546, ודרגת מורא...". וזאת, מבלי להזכיר עוד, בהמשך המונוגרפיה, אם טוראי 45546 שירת אי-פעם שירות מילואים שהיה יכול להפריע לקאריירה שלו, כפי שנוהגים מרבית אזרחיה של מדינה זו.

בעוד גולן מקפיד לדקדק בהבאת סיפורים על הצלחתו של פרס בלימוד האנגרי

מחי גולן - פרס: הוצאת שוקן; 273 עמודים (כריכה קשה + תמונות).

לית בניוירוק ב-1950. הוא פוטר את בעיות חילולו של טכנוקראטיה-ביטחון-הישראלי כך: "כשתי הפעמים נדחו בקשותיו על-ידי בן-גוריון ושאל אביגור, ששימש כיד ימינו" לפחות היה מצרף כאן מיסמכים, או עדויות בעלי-פה, אך לא.

חלקו של שמעון פרס בפרשת לבון מוצג כצפיחית של דבש. הפרק פרשת לבון הוא פרק ננס. ליד הפרק שאחריו, העוסק ברכש הישראלי בצרפת. בכל התייחסותו של גולן לירח הדבש הישראלי צרפתי, שפרס היה אחד משושביניו, מתעלם המתבר מהאידאולוגיה הפרסית. שדיברה על ברית-עולם בין ישראל וצרפת. גם בפרק העוסק במיבצע קדש והכור האטומי מתחמק גולן מבחינה עניינית ואתית של מיבצע קדש, שהיה שיתוף פעולה ישראלי עם אינטרסים זרים. וכן בפרשת הכור-האטומי. שפתחה את העידן הגרעיני במזרח-התיכון. הרבה שנים לפני שציראק הצטרפה למישחק זה.

בסוף פרק זה מביא גולן שיר. מתוך דפחאותיו של פרס. שחיבר גיבור הספר, תחת הכותרת פינור סיני. השיר מזכיר בהן, שימת שלו את שבועתה של ח"כ גאלה כהן, אחרי פינוי ימית: "אנו מפנים אותך / אך לא מן הלכבות."

בפרק 11 גרמניה, הברית העצובה, חושף גולן מעט מהאמת של שמעון פרס. אמת שבעזרתה יכול היה להיות גם מנהיג הליכוד. הכוונה לדברים שאותם אמר פרס ללידו הימני קיצוני, שרה-הגנה המערב-גרמני, פרנץ יוזף שפראוס: "אנו חייבים לשאוף לשינוי גבולות מדינת ישראל... אני לא מציע מלחמה והתנש" כות. אני מציע שבתוך המחשבה הלאומית המקבוצת שלנו יעמוד הרעיון הזה, שי בתזוזה שונות במורה התיכון, נהיה מדינים לעמוד לפני הכרח מדיני, אולי אפשרות בטחוניית, לדון מחדש על גבולות המדינה..."

גיבור מתמיה, השזור בכמה מפרקי הספר, הוא הרודן הדרום-אמריקאי קולונל אנכטסיו סומזיה, שהיה רוכש של נשק, כלי מוות ומשחית ישראליים. שפרס רוחש לו יידידות. כאן באים כמה סיפורים, שמתארים גולן מעבד אותם לשם עידון דיוקנו של פרס. פרשיות כמו פרק מטוס הנשק שנתפס באלג'יר.

בפרק 15 משמש פרס כבר כסגן שר הביטחון, וכאן מייפה גולן את טייל-הבחירות רות של שמעון פרס ודויד בן-גוריון, הטיל שביט 2, שהשפיע על הוצאות הבחירות של 1960 לא פחות משהשפיעה הפצת הכור-הגרעיני העיראקי ליד בגדאד על הוצאות ב-1981. גם תיסקודו של פרס בהתערותה של פרשת לבון בשנת 1961. שהביאה בסופו של דבר להדחתו של בן-גוריון. עוברת עיבוד. המכסה על התבטותו של פרס לפני דויד בן-גוריון.

בפרק 25, רשימת פועלי ישראל ושתי מילחמות. מוצג פרס כאדם שלא יצא להרפתקת רפ"י בלב-שלים, אלא מתוך נאמנותו לדויד בן-גוריון. בפרק זה קובע גולן בין השאר: "כאשר נכנס למישרד-התחבורה, אמר דברים שהצמידו אליו את הסיסמה היומנית, מכוננית לכל פועל. סיפמה שבמשך שנים רבות נוצלה על-ידי יריביו". אך גולן אינו מציין דברים אחרים - במצוטט - שפרס אמר בעניין מכוננית לכל פועל, וסף האמינות של הקרא אינו קונה את הסחורה הזאת.

החלק הרביעי של הספר שרה-הביטחון, הוא סיפור חלקו של פרס בממשלת רבין. במסווה של פסבדו-סוציולוגיה מסביר גולן את עליית דור-היורשים. את חיוכיו פרס-רבין, כאשר רבין מוצג כשוטה. רודף